

νά αφαιρέσουν τό Filioque από τό Σύμβολο τῆς Πίστewος, νά ἀναπτύξουν τήν Πνευματολογία πού ἔλειπε μέχρι τόν 19ο αἰῶνα καί νά εἰσαγάγουν τήν Ἐπίκληση στήν εὐχαριστιακή τους Ἀναφορά, νά ἀναπτύξουν τή θεολογία τῆς εἰκόνας καί νά ἀρχίσουν δειλά - δειλά νά χρησιμοποιοῦν τήν εἰκόνα στή λατρεία τους, νά θεωροῦν ἀπαραίτητη τήν τιμή πρὸς τό πρόσωπο τῆς Θεοτόκου καί τῶν Ἁγίων κ.λπ.

Ἐν τούτοις, παρά καί τή δημιουργία τῆς Εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς γιά τή συμμετοχή τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν στό ΠΣΕ, δέν κρίνεται ἱκανοποιητικός ὁ βαθμός συμμετοχῆς. Ἡ εὐθύνη δέν ἐπιβαρύνει μόνο τούς μή ὀρθόδοξους, ἀλλά καί τίς ἴδιες τίς Ὁρθόδοξες Ἐκκλησίες, γιατί πολλές φορές δέν ἐνδιαφέρονται νά διεκδικήσουν σημαντικές θέσεις στό ΠΣΕ. Ἔτσι, τόσο ἀριθμητικά, ὅσο καί ποιοτικά, ἡ συμμετοχή μας εἶναι χαμηλότερη τῆς ἀναμενόμενης.

Ἐπιπρόσθετα, δέν ὑπάρχει συντονισμός τῶν Ὁρθοδόξων ἐκπροσώπων μεταξύ τους, γιατί ἐξυπηρετοῦν δικά τους καί μόνο συμφέροντα, τά ὁποῖα, πολλές φορές, εἶναι καί ἀλληλοσυγκρουόμενα.

Πιθανόν, μία νέα Διορθόδοξη συνάντηση, ὅπως ἐκείνη τῆς Θεσσαλονίκης, πρέπει νά θέσει τά ὄρια καί τούς στόχους τῆς συμμετοχῆς μας ὡς Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν στό ΠΣΕ.

ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ

**Τοῦ Μητροπολίτη Κωνσταντίας - Ἀμμοχώστου
κ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ.**

Ποῖος ὁ ρόλος τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν, πῶς μπορεῖ νά διαμορφωθεῖ ἡ Οἰκουμενική Κίνηση κατά τόν 21ο αἰῶνα, μέσα στίς ποικίλες κρίσεις πού διέρχεται ὁ κόσμος σήμερα, ποία ἡ θέση τῶν Ἐκκλησιῶν ἔναντι τοῦ Συμβουλίου καί τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως καί, τέλος, ποία ἡ πορεία τοῦ Χριστιανισμοῦ μέσα στήν παγκοσμιοποιημένη κοινωνία; Αὐτά εἶναι μερικά ἐρωτήματα πού ἀπασχολοῦν τίς Ἐκκλησίες καί συζητήθηκαν ἀκροθιγῶς κατά τή συνάντηση τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν. Ἀπό τίς 16 ἕως τίς 22 Φεβρουαρίου 2009 διεξήχθησαν οἱ ἐργασίες τῆς πρώτης κατά τό τρέχον ἔτος συναντήσεως τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν στό Οἰκουμενικό Ἰνστιτούτο τοῦ Bossey, στή Γενεύη τῆς Ἑλβετίας.

Ἐξ ἄλλου, ἡ «καταλλαγή» μπορεῖ νά εἶναι ἡ νέα ἔννοια καί κατάσταση πού μπορεῖ νά ρυθμίσει τίς σχέσεις ἀτόμων, ομάδων, λαῶν, Ἐκκλησιῶν καί Ἐθνῶν; Τά Ἠνωμένα Ἔθνη ἔχουν κηρύξει τό ἔτος 2009 ὡς ἔτος «καταλλαγῆς». Τό Παγκόσμιο Συμβούλιο Ἐκκλησιῶν τοποθετεῖ στό κέντρο τῶν δραστηριοτήτων του εἴτε στίς σχέσεις μεταξύ τῶν Ἐκκλησιῶν εἴτε στίς σχέσεις μεταξύ τῶν ἀτόμων τήν καταλλαγή, δεδομένου ὅτι αὐτή εἶναι καθαρά βιβλική θεολογική ἔννοια. Ἔτσι, κατά τή διάρκεια τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς ἡ «καταλλαγή» τοποθετήθηκε ὡς κεντρική ἔννοια τῶν καθημερινῶν Ἀκολουθιῶν καί τῶν συζητήσεων.

Ἐντός τῶν πλαισίων αὐτῶν ὀργανώθηκε δημόσια συζήτηση γιά τό θέμα τῆς «καταλλαγῆς» καί στό τέλος ἔγινε εἰδική Ἀκολουθία στό παρεκκλήσιο τοῦ ΠΣΕ μέ ἀναφορά στό θέμα τῆς καταλλαγῆς. Ὁ ἐκπρόσωπος τῆς Ἐκκλησίας Κύπρου Μητροπολίτης Κωνσταντίας - Ἀμμοχώστου Βασίλειος ἔκανε τό σχετικό κήρυγμα ἐπί τῆ βάσει τοῦ κειμένου τῆς Ἀποκαλύψεως κεφ. 22, 1-5, ὅπου γίνεται ἀναφορά στή «θεραπεία τῶν ἐθνῶν». Ὁ Μητροπολίτης Κωνσταντίας, μεταξύ ἄλλων, ὑπογράμμισε:

«Ἐνεκα τῆς προφητικῆς διαστάσεως τῶν γεγονότων τῆς Ἀποκαλύψεως, ἡ καταλλαγή, ὡς ἔννοια καί κατάσταση, εἶναι διαχρονική. Βεβαίως, δέν θά κάνουμε ἐκεῖνο πού γινόταν κατά καιρούς, δηλαδή δέν θά θεωρήσουμε, ὅτι τά γραφόμενα ἀπό τόν Εὐαγγελιστή Ἰωάννη περιγράφουν τή δική μας ἐποχή. Ἐν τούτοις, εἶναι βέβαιο, ὅτι ἔχουν ἕνα διαχρονικό καί ἐπίκαιρο μήνυμα νά μᾶς μεταφέρουν. Καί αὐτό γιατί καί σήμερα τά ἔθνη, οἱ λαοί, οἱ φυλές, οἱ πολιτισμοί, οἱ θρησκείες, ἔχουν τή δική τους ἀνάγκη θεραπείας καί καταλλαγῆς. Ἄλλωστε, ἡ καταλλαγή εἶναι πολυεπίπεδη. Εἶναι θεολογική, εἶναι κοινωνική, εἶναι ἐθνική, εἶναι φυλετική, εἶναι προσωπική καί διαπροσωπική, εἶναι ἐπαγγελματική, εἶναι οἰκογενειακή κ.λπ. Ὁ παγκοσμιοποιημένος τρόπος ζωῆς καί συμπεριφορᾶς τῶν ἐθνῶν δημιουργεῖ πολλά προβλήματα: οἰκονομική κρίση, κρίση ἀρχῶν καί ἀξιῶν, κρίση θεσμῶν, κρίση προσωπικῆς πνευματικῆς ταυτότητας τῶν ἀνθρώπων, οἱ ὅποιοι δέν ἔχουν τή σφραγίδα τῆς καταλλαγῆς, συγκρούσεις μεταξύ ἐθνῶν καί λαῶν, ὅπως τῶν Ἰσραηλινῶν καί Παλαιστινίων, τῆς Κύπρου καί τῆς Τουρκίας, τῆς Ρωσίας καί τῆς Γεωργίας, τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν καί τοῦ Ἰράκ, τοῦ Ἀφγανιστάν κ.λπ. Τό φαινόμενο τῆς τρομοκρατίας συγκλονίζει τό κοινωνικό, τό οἰκονομικό, τό πολιτικό καί τό πολιτιστικό οἰκοδόμημα. Τό ἀβέβαιο μέλλον ὀδηγεῖ σέ ἐπανάσταση τούς νέους· π.χ. πρόσφατα στήν Ἑλλάδα, ἢ προηγουμένως στή Γαλλία. Δημιουργεῖται κοινωνική ἀδικία. Γιά τό λόγο αὐτό, ἡ καταλλαγή περιέχει καί τήν ἔννοια τῆς δικαιοσύνης, μέ τήν ὁποία βαδίζει χέρι - χέρι. Δέν μπορούμε νά ἔχουμε δικαιοσύνη χωρίς καταλλαγή, οὔτε καί καταλλαγή χωρίς δικαιοσύνη. Ὅλα

αὐτά, «ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμός», καταδεικνύουν τή βαθιά πνευματική κρίση τοῦ κόσμου μας καί τήν ἀνάγκη τῆς ἐνάρξεως τῆς διαδικασίας τῆς θεραπείας καί τῆς καταλλαγῆς.

Ἐάν ὁ Θεός ἐπέλεξε τήν καταλλαγή ὡς τρόπο θεραπείας τῶν συμπτωμάτων τῆς ἀμαρτίας καί τῆς κοινωνικῆς ἀδικίας, ἡ καταλλαγή, κατά συνέπεια, εἶναι τό φάρμακο γιά τή θεραπεία τῶν πληγῶν καί τῆς ἀποβολῆς τοῦ μίσους καί τῆς ἔχθρας μεταξύ τῶν ἰδίων τῶν ἀνθρώπων καί μεταξύ τῶν ἀνθρώπων καί τοῦ Θεοῦ. Ἐάν ὁ Θεάνθρωπος, γιά νά προσφέρει ὡς δῶρο σέ μᾶς τήν καταλλαγή, πρόσφερε τόν ἑαυτό του θυσία, τότε πρέπει νά γνωρίζουμε, ὅτι ἡ καταλλαγή γιά τή θεραπεία, σέ ὁποιοδήποτε ἐπίπεδο, περιλαμβάνει τή θυσιαστική προσφορά καί αὐτοπροσφορά. Περιλαμβάνει τήν ἀμοιβαιότητα τῶν συναισθημάτων καί τῶν πράξεων γιά νά εἶναι ἀποτελεσματική».

Τά θέματα πού ἐπεξεργάσθηκε ἡ Ἐκτελεστική Ἐπιτροπή εἶναι ποικίλα καί προσβλέπουν στόν προγραμματισμό τῶν δραστηριοτήτων τοῦ ΠΣΕ γιά τό ἐπόμενο ἔτος 2010. Ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς παρουσιάσθηκαν ἡ νενομισμένη Ἐκθεση ἀπό τό Γενικό Γραμματέα γιά τά μέχρι τοῦδε πεπραγμένα, καθώς καί τά διάφορα προγράμματα, ὅπως αὐτά προβλέπονται γιά τό ἐπόμενο ἔτος καί ἔτυχαν ἐπεξεργασίας ἀπό τό ἐπιτελεῖο τοῦ ΠΣΕ. Ἐγινε διεξοδική συζήτηση ἐπ' αὐτῶν καί διατυπώθηκαν διάφορες ἀπόψεις, καθώς καί ἡ δυνατότητα τοῦ ΠΣΕ, οἰκονομική καί ὀργανωτική, νά ὑλοποιήσει τά προγράμματα αὐτά. Ἐγινε ἐπίσης ἐνδιαφέρουσα συζήτηση γιά τό ρόλο καί τήν ἀποστολή τοῦ ΠΣΕ κατά τόν 21ο αἰῶνα. Ποῖες οἱ προοπτικές τοῦ Συμβουλίου καί ποία ἡ βούληση καί οἱ προσδοκίες τῶν Ἐκκλησιῶν μελῶν γιά τό ΠΣΕ. Ἡ συζήτηση γιά τό θέμα αὐτό τίθεται στό κέντρο τῶν ἐνδιαφερόντων τοῦ ΠΣΕ ἔνεκα τῶν κοινωνικῶν, τῶν πολιτικῶν, τῶν οἰκονομικῶν ἀλλαγῶν, τά ὁποία ἐπηρεάζουν τή ζωή τῶν Ἐκκλησιῶν καί τή στάση τους ἀπέναντι στό διεκκλησιαστικό ὄργανισμο.

Διεξοδική συζήτηση ἔγινε, ἐπίσης, καί γιά τήν παρούσα οἰκονομική κρίση, ἡ ὁποία ἐπηρέασε καί τό ἴδιο τό Συμβούλιο Ἐκκλη-

σιών, όπως έχει διαφανεί και από την έκθεση για την οικονομική κατάσταση του Συμβουλίου.

Ενώπιον της Εκτελεστικής Επιτροπής παρουσιάσθηκαν, επίσης, και τα αποτελέσματα της έρευνας σχετικά με το Γενικό Γραμματέα του ΠΣΕ, οικονομική διαχείριση και διοίκηση, για να διαφανεί κατά πόσον ευσταθούν οι εναντίον του κατηγορίες. Από την έρευνα που έγινε διαφάνηκε, ότι μερικές από τις κατηγορίες ευσταθούν, αλλά η έλλειψη κανόνων για την από μέρους του Γενικού Γραμματέα οικονομική διαχείριση αποτελεί την πρωταρχική αιτία της κατάστασης όπως έχει διαμορφωθεί. Τα έξοδα της Γενικής Γραμματείας είναι υψηλότερα από τους προϋπολογισμούς. Γι' αυτό και ο Πρόεδρος μαζί με τους Συμπροέδρους ανέλαβαν πρωτοβουλία καταρτισμού βασικών κανόνων για την αποφυγή παρόμοιων καταστάσεων στο μέλλον. Εξ άλλου, η Επιτροπή έρευνας για νέο Γενικό Γραμματέα συνεχίζει το έργο της, παρουσίασε δέ τα μέχρι τουδε βήματα. Συναφής προς τα ανωτέρω θέματα είναι και η μελέτη που διεξήγαγε ή επί τούτου συστάθεισα Επιτροπή για να προτείνει τρόπους λειτουργίας του ΠΣΕ και της διαχείρισεως του θέματος του υπαλληλικού προσωπικού.

Κατά τη διάρκεια των εργασιών της Εκτελεστικής Επιτροπής έγινε αναφορά στις διάφορες προγραμματιζόμενες σημαντικές συναντήσεις: Επόμενη συνάντηση Εκτελεστικής και Κεντρικής Επιτροπής, 24 Αυγούστου έως 2 Σεπτεμβρίου 2009 στη Γενεύη, κατά την οποία θα γίνει και η εκλογή του νέου Γενικού Γραμματέα, Ολομέλεια της Επιτροπής «Πίστις και Τάξις», 6-13 Οκτωβρίου 2009 στην Ορθόδοξη Ακαδημία Κρήτης, Διεθνής Οικουμενική Συνάντηση για την Ειρήνη, 17-25 Μαΐου 2011 στο Kingston της Jamaica, Γενική Συνέλευση του Παγκοσμίου Συμβουλίου Εκκλησιών 2013. Η Κύπρος εξετάζεται ως πιθανή χώρα συγκλήσεως της Γενικής Συνελεύσεως.

Σημαντικό κεφάλαιο των δραστηριοτήτων του ΠΣΕ είναι ή μέ τον ένα ή τον άλλο τρόπο συζήτηση και αναφορά σε διάφορες καταστάσεις και συγκρούσεις σε πολλές περιοχές του κόσμου. Τέ-

τοια θέματα είναι, μεταξύ άλλων, ή γενοκτονία στο Ταρφούρ (Darfur) της Αφρικής, θέμα προστασίας των προσφύγων στην Ουγκάντα, οι συγκρούσεις στη Δημοκρατία του Κονγκό, τό θέμα του έκδημοκρατισμού στη Ζιμπάμπουε, οι καταστάσεις συγκρούσεων στη Σρί Λάνκα και στην Ινδονησία, τά ζητήματα της Μέσης Ανατολής, όπως του Ιράκ και της Γάζας. Επίσης συζητήθηκαν κοινωνικά και οικολογικά ζητήματα, όπως οι κλιματικές αλλαγές, ή Παγκόσμια Ημέρα Τροφίμων, ένεκα των θανάτων παιδιών από την πείνα σε χώρες του Τρίτου Κόσμου και της αύξανόμενης φτώχειας, ή παγκόσμια οικονομική κρίση κ.ά. Τέλος, συζητήθηκαν θέματα, όπως τό των αυτοχθόνων και ή δικαιοσύνη που πρέπει να παρέχεται στις κοινότητες αυτές, τό ζήτημα των μεταναστών κ.λπ. Σε όρισμένα από τά θέματα αυτά καταγράφεται ή θέση του ΠΣΕ και αποστέλλεται στους ενδιαφερόμενους προς ενημέρωση, ή εκδίδονται κείμενα, στά όποια γίνεται λεπτομερής έπεξεργασία του θέματος και καταγράφονται συγκεκριμένα βήματα που πρέπει να αναληφθούν από τό ΠΣΕ, όπως ενημέρωση διεθνών οργανισμών και κυβερνήσεων για τή θέση των Εκκλησιών, επισκέψεις επί τόπου, στήριξη του δικαίου με δημοσιεύματα στά μέσα ενημέρωσης. Τέτοια κείμενα είναι: Η κατάσταση στο Κονγκό, ή κατάσταση στη Γάζα, ή Διεθνής Ημέρα της Γυναίκας στις 8 Μαρτίου 2009 κ.ά.

Η Εκτελεστική Επιτροπή αποτελείται από είκοσι τέσσερις εκπροσώπους, οι όποιοι είναι συγχρόνως και μέλη της Κεντρικής Επιτροπής. Οι όρθόδοξοι εκπρόσωποι είναι: Μητροπολίτης Σασίμων Γεννάδιος (Οικουμενικό Πατριαρχείο), Επίσκοπος Αυστρίας και Ουγγαρίας Ίλαρίων (Ρωσική Εκκλησία), Μητροπολίτης Ταρκοβίας Νήφων (Εκκλησία Ρουμανίας), Μητροπολίτης Κωνσταντίας - Αμμοχώστου Βασίλειος (Εκκλησία Κύπρου), κα Outi Vasko (Εκκλησία Φιλλανδίας). Επίσης εκπροσωπούνται οι Αρχαίες Ανατολικές Εκκλησίες μέ τον Κόπτη Μητροπολίτη Δαμιέτης Bishoy και τον Αρμένιο Αρχιεπίσκοπο στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής Vicken Aykazian.